

Missatge. «Els mitjans: a la cruïlla entre protagonisme i servei. Cercar la Veritat per compartir-la»

Diumenge 4 de maig, solemnitat de l'Ascensió del Senyor, l'Església celebrà la XLII Jornada mundial de les Comunicacions Socials. Us oferim el missatge de sa santedat Benet XVI per aquesta jornada.

07/05/2008

Estimats germans i germanes,

1. El tema de la propera Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, «Els mitjans: a la cruïlla entre protagonisme i servei. Cercar la Veritat per compartir-la», indica la importància del paper que aquests instruments tenen en la vida de les persones i de la societat. En efecte, no hi ha àmbit de l'experiència humana —encara més si considerem l'ampli fenomen de la globalització— en què els mitjans no s'hagin convertit en part constitutiva de les relacions interpersonals i dels processos socials, econòmics, polítics i religiosos. Pel que fa a això escrivia en el meu Missatge per a la Jornada Mundial de la Pau del passat 1 de gener: «Els mitjans de comunicació social, per les potencialitats

educatives de què disposen, tenen una responsabilitat especial en la promoció del respecte per la família, a il·lustrar les seves esperances i drets, a ressaltar la seva bellesa» (n. 5).

2. Gràcies a una vertiginosa evolució tecnològica, aquests mitjans han aconseguit potencialitats extraordinàries, la qual cosa planteja al mateix temps interrogants nous i inèdits. És innegable l'aportació que poden donar al flux de notícies, al coneixement dels fets i a la difusió del saber. Han contribuït de manera decisiva, per exemple, a l'alfabetització i a la socialització, així com també al desenvolupament de la democràcia i al diàleg entre els pobles. Sense la seva aportació seria realment difícil afavorir i millorar la comprensió entre les nacions, donar abast universal als diàlegs de pau, garantir a l'home el bé primari de la informació, assegurant alhora la

lliure circulació del pensament, tenint en compte sobretot els ideals de solidaritat i de justícia social. Certament, els mitjans en el seu conjunt no sols són mitjans per a la difusió de les idees, sinó que poden ser i han de ser també instruments al servei d'un món més just i solidari. Tanmateix, hi ha el risc que en comptes d'això es transformin en sistemes dedicats a sotmetre l'home a lògiques dictades pels interessos dominants del moment. Aquest és el cas d'una comunicació emprada per a fins ideològics o per a la venda de béns de consum mitjançant una publicitat obsessiva. Amb el pretext de representar la realitat, es tendeix de fet a legitimar i imposar models distorsionats de vida personal, familiar o social. A més, per ampliar l'audiència, l'anomenada *audience*, a vegades no es dubta a recórrer a la transgressió, a la vulgaritat i a la violència. Pot passar també que a través dels mitjans es proposin i

sostinguin models de desenvolupament que, en comptes de disminuir l'abisme tecnològic entre els països pobres i els rics, l'augmentin.

3. La humanitat es troba avui davant una cruïlla. També per als mitjans és vàlid el que vaig escriure en l'encíclica *Spe salvi* sobre l'ambigüitat del progrés, que ofereix possibilitats inèdites per al bé, però obre al mateix temps enormes possibilitats de mal que abans no existien (cf. n. 22). Per tant, cal preguntar-se si és sensat deixar que els mitjans de comunicació se subordinin a un protagonisme indiscriminat o que acabin en mans de qui se'n val per a manipular les consciències. ¿No valdria més, potser, fer esforços perquè estiguin al servei de la persona i del bé comú, i afavoreixin «la formació ètica de l'home, el creixement de l'home interior»? (cf. *ibid.*). La seva

extraordinària incidència en la vida de les persones i de la societat és una dada àmpliament reconeguda, però cal prendre consciència del viratge, diria fins i tot del canvi de rol que els mitjans estan afrontant. Avui, de manera cada vegada més marcada, la comunicació sembla tenir a vegades la pretensió no sols de representar la realitat, sinó de determinar-la gràcies al poder i la força de suggestió que té. Es constata, per exemple, que sobre alguns esdeveniments els mitjans no s'utilitzen per a una adequada funció d'informació, sinó per a «crear» els esdeveniments mateixos. Aquest arriscat canvi en el seu paper és percebut amb preocupació per molts Pastors. Justament perquè es tracta de realitats que incideixen profundament en totes les dimensions de la vida humana (moral, intel·lectual, religiosa, relacional, afectiva, cultural), posant en joc el bé de la persona, cal

reafirmar que no tot el que és tècnicament possible és també èticament realitzable. L'impacte dels mitjans de comunicació en la vida de les persones contemporànies planteja, per tant, interrogants ineludibles i espera decisions i respostes inajornables.

4. El paper que els mitjans de comunicació han adquirit en la societat ha de ser considerat com a part integrant de la qüestió antropològica, que es planteja com un desafiament crucial del tercer mil·lenni. De manera similar al que passa en el camp de la vida humana, del matrimoni i la família, i en l'àmbit dels grans temes contemporanis sobre la pau, la justícia i la tutela de la creació, també en el sector de la comunicació social estan en joc dimensions constitutives de l'ésser humà i de la seva veritat. Quan la comunicació perd les arrels ètiques i eludeix el

control social, acaba per oblidar la centralitat i la dignitat inviolable de l'ésser humà i corre el risc d'incidir negativament sobre la seva consciència i les seves opcions, condicionant així la llibertat i la vida mateixa de les persones. Precisament per això és indispensable que els mitjans defensin zelosament la persona i respectin plenament la seva dignitat. Més d'un pensa que és necessària en aquest àmbit una «infoètica», de la mateixa manera que hi ha la bioètica en el camp de la medicina i de la investigació científica sobre la vida.

5. S'ha d'evitar que els mitjans es converteixin en megàfon del materialisme econòmic i del relativisme ètic, veritables plagues del nostre temps. Al contrari, poden i han de contribuir a donar a conèixer la veritat sobre l'home defensant-la davant els qui tendeixen a negar-la o a destruir-la. Es pot dir fins i tot que

la recerca i la presentació de la veritat sobre l'home són la més alta vocació de la comunicació social. Utilitzar per a aquest fi tots els llenguatges que tenen els mitjans, cada cop més bonics i refinats, és una tasca entusiasmant confiada, en primer lloc, als responsables i operadors del sector. És una tasca, però, que ens correspon d'alguna manera a tots, perquè en aquesta època de globalització tots som usuaris i alhora operadors de la comunicació social. Els nous mitjans, en particular la telefonia i Internet, estan modificant el rostre de la comunicació, i potser aquesta és una meravellosa ocasió per a redissenyar-lo i fer més visibles, com deia el meu venerat predecessor Joan Pau II, les línies essencials i irrenunciables de la veritat sobre la persona humana (cf. Carta apostòlica *El ràpid desenvolupament*, 14).

6. L'home té set de debò, cerca la veritat; així ho demostren també l'atenció i l'èxit que tenen tants productes editorials i programes de ficció de qualitat en què es reconeixen i són adequadament representades la veritat, la bellesa i la grandesa de la persona, incloent-hi la seva dimensió religiosa. Jesús va dir: «Coneixereu la veritat i la veritat us farà lliures» (Jo 8,32). La veritat que ens fa lliures és Crist, perquè només ell pot respondre plenament a la set de vida i d'amor que hi ha en el cor humà. Qui l'ha trobada i s'apassiona pel seu missatge, experimenta el desig incontenible de compartir i comunicar aquesta veritat: «Us anunciem allò que existia des del principi, allò que hem sentit, que hem vist amb els nostres ulls» — escriu sant Joan—, «que hem contemplat, que hem tocat amb les nostres mans. Us parlem del qui és la Paraula de la vida [...], us anunciem allò que hem vist i sentit, perquè

també vosaltres tingueu comunió amb nosaltres, que estem en comunió amb el Pare i amb el seu Fill Jesucrist. Us escrivim tot això perquè la vostra joia sigui completa» (1Jn 1,1-4).

Invocuem l'Esperit Sant perquè no faltin comunicadors valerosos i testimonis autèntics de la veritat que, fidels al manament de Crist i apassionats pel missatge de la fe, «es facin intèrprets de les actuals exigències culturals, comprometent-se a viure aquesta època de la comunicació no com un temps d'alienació i de pèrdua, sinó com un temps oportú per a la recerca de la veritat i el desenvolupament de la comunió entre les persones i els pobles» (Joan Pau II, Discurs al Congrés Nacional Italià d'agents de la cultura i de la comunicació Paràboles Mediàtiques, 9 de novembre de 2002, 2).

Amb aquests desitjos us imparteixo
amb afecte la meva benedicció.

Benedictus pp. XVI

Vaticà, 24 de gener de 2008, festa de
Sant Francesc de Sales

Traducció Església de
Tarragona

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/missatge-els-
mitjans-a-la-cruilla-entre-protagonisme-
i-servei-cercar-la-veritat-per-compartir-
la/](https://dev.opusdei.org/ca/article/missatge-els-mitjans-a-la-cruilla-entre-protagonisme-i-servei-cercar-la-veritat-per-compartir-la/) (14/08/2025)